

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

Väliaikainen painos

P8_TA-PROV(2019)0091

EU:n ja Singaporen välinen sijoitussuojasopimus (päättöslauselma)

Euroopan parlamentin päättöslauselma, joka ei liity lainsäädäntöön, 13. helmikuuta 2019, esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Singaporen tasavallan välisen sijoitussuojasopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (07979/2018 – C8-0447/2018 – 2018/0095M(NLE))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon esityksen neuvoston päätökseksi (07979/2018),
- ottaa huomioon luonnoksen Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Singaporen tasavallan väliseksi sijoitussuojasopimukseksi (07980/2018),
- ottaa huomioon neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 207 artiklan 4 kohdan ja 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan v alakohdan mukaisesti esittämän hyväksyntää koskevan pyynnön (C8-0447/2018),
- ottaa huomioon 23. huhtikuuta 2007 annetut neuvotteluohjeet vapaakauppasopimuksen tekemiseksi Kaakkois-Aasian maiden liiton (ASEAN) jäsenvaltioiden kanssa,
- ottaa huomioon 22. joulukuuta 2009 tehdyn neuvoston päätöksen jatkaa kahdenvälisiä vapaakauppasopimusneuvotteluja ASEANin yksittäisten jäsenvaltioiden kanssa ja ensiksi Singaporen kanssa,
- ottaa huomioon 6. huhtikuuta 2011 antamansa päättöslauselman Euroopan unionin kansainvälisestä sijoituspolitiikasta tulevaisuudessa¹,
- ottaa huomioon 12. syyskuuta 2011 alkuperäisiin neuvotteluohjeisiin tehdyt muutokset, joilla komissiolle annettiin valtuudet neuvotella sijoitussuojasta,
- ottaa huomioon jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä kahdenvälisiä investointisopimuksia koskevista siirtymäkauden järjestelyistä 12 joulukuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1219/2012²,

¹ EUVL C 296 E, 2.10.2012, s. 34.

² EUVL L 351, 20.12.2012, s. 40.

- ottaa huomioon 5. heinäkuuta 2016 antamansa päätöslauselman uudesta eteenpäin suuntautuvasta ja innovatiivisesta tulevaisuuden kauppaa- ja investointistrategiasta¹,
 - ottaa huomioon 14. lokakuuta 2015 annetun komission tiedonannon ”Kaikkien kauppaa – Vastuullisempaa kauppaa- ja investointipolitiikkaa” (COM(2015)0497),
 - ottaa huomioon 16. toukokuuta 2017 annetun Euroopan unionin tuomioistuimen lausunnon 2/15², jota komissio pyysi 10. heinäkuuta 2015 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 218 artiklan 11 kohdan mukaisesti,
 - ottaa huomioon 4. lokakuuta 2018 antamansa päätöslauselman EU:n osallistumisesta monikansallisten yhtiöiden ja muiden rajat ylittävää toimintaa harjoittavien liikeyritysten vastuuta ihmisoikeuksista koskevan sitovan YK:n välineen laatimiseen³,
 - ottaa huomioon YK:n kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnan (UNCITRAL) säännöt investoijan ja valtion välisen välimiesmenettelyn läpinäkyvyydestä,
 - ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) ja erityisesti sen V osaston unionin ulkoisesta toiminnasta,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen viidennen osan I, II ja V osaston, erityisesti 207 artiklan yhdessä 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohdan kanssa,
 - ottaa huomioon 13. helmikuuta 2019⁴ antamansa lainsäädäntöpäätöslauselman esityksestä päätökseksi,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 99 artiklan 2 kohdan,
 - ottaa huomioon kansainvälisen kaupan valiokunnan mietinnön (A8-0049/2019),
- A. ottaa huomioon, että EU:lla ja Singaporella on samat perusarvot, kuten demokratia, oikeusvaltio, ihmisoikeuksien kunnioittaminen, kulttuurinen ja kielellinen monimuotoisuus ja vahva sitoutuminen monenvälisessä kauppajärjestelmässä käytävään sääntöihin perustuvaan kauppaan;
- B. ottaa huomioon, että EU on maailman suurin ulkomaisten suorien sijoitusten vastaanottaja ja tekijä;
- C. ottaa huomioon, että Singapore on kahdeksanneksi suurin EU:n suorien ulkomaisten sijoitusten kohde ja tärkein kohdemaana ASEANin alueella;
- D. ottaa huomioon, että Singapore on EU:n ylivoimaisesti suurin kauppakumppani Kaakkois-Aasiassa ja että sen osuus on hieman alle kolmannes EU:n ja ASEANin välisestä tavaroiden ja palvelujen kaupasta ja noin kaksi kolmannesta kaikista näiden kahden alueen välisistä investoinneista; ottaa huomioon, että yli 10 000 eurooppalaisella

¹ EUVL C 101, 16.3.2018, s. 30.

² Unionin tuomioistuimen lausunto 16. toukokuuta 2017, 2/15, ECLI:EU:C:2017:376.

³ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2018)0382.

⁴ Hyväksytyt tekstit, P8_TA-PROV(2019)0090.

yrityksellä on aluetoimisto Singaporessa ja ne toimivat tavalliseen tapaan oikeusturvan ja oikeusvarmuuden puitteissa;

- E. ottaa huomioon, että Singapore on eurooppalaisten Aasiaan tehtävien sijoitusten ensisijainen kohde ja että vuonna 2016 kahdenvälinen sijoituskanta oli 256 miljardia euroa;
- F. ottaa huomioon, että tällä hetkellä on voimassa yli 3 000 kansainvälistä investointisopimusta, joista noin 1 400:n osapuolena on EU:n jäsenvaltioita;
- G. ottaa huomioon, että kyseessä on ensimmäinen EU:n ja kolmannen maan välinen ”pelkkä sijoitussuojasopimus”, joka on tehty EU:n vapaakauppasopimuksia koskevasta uudesta järjestelystä käytyjen toimielinten keskustelujen jälkeen 16. toukokuuta 2017 annetun Euroopan unionin tuomioistuimen lausunnon 2/15 perusteella;
- H. ottaa huomioon, että EU:n uusi sijoitussuojaa ja sen täytäntöönpanomekanismia eli investointituomioistuinjärjestelmää koskeva lähestymistapa huomioon ottaen Singapore suostui vuonna 2017 tarkastelemaan uudelleen vuonna 2014 neuvoteltuja sijoitussuojaa koskevia määräyksiä ja avaamaan siten uudelleen jo tehdyn sopimuksen;
- I. ottaa huomioon, että sopimus perustuu EU:n ja Kanadan laaja-alaiseen talous- ja kauppasopimukseen (CETA), jonka parlamentti ratifioi 15. helmikuuta 2017, sisältyviin sijoitussuojaa koskeviin määräyksiin;
- J. ottaa huomioon, että Belgia pyysi 6. syyskuuta 2017 Euroopan unionin tuomioistuimen lausuntoa siitä, ovatko CETAn investointituomioistuinjärjestelmää koskevat määräykset EU:n perussopimusten mukaisia;
- K. ottaa huomioon, että kehittyneet taloudet, joilla on asianmukaisesti toimivat oikeusjärjestelmät, tekevät sijoittajan ja valtion väliset riitojenratkaisumekanismit vähemmän tarpeellisiksi, vaikka näillä mekanismeilla voidaan varmistaa riitojen nopeampi ratkaiseminen; katsoo kuitenkin, että monenvälisen riippumattoman investointituomioistuimen perustaminen vahvistaisi oikeusvarmuutta ja luottamusta järjestelmään;
- L. toteaa, että sopimus korvaa EU:n 13 jäsenvaltion ja Singaporen nykyiset kahdenväliset investointisopimukset, joissa ei ole otettu huomioon EU:n uutta lähestymistapaa sijoitussuojaan ja sen täytäntöönpanomekanismiin (investointituomioistuinjärjestelmä);
- M. toteaa, että osapuolet ovat sitoutuneet perustamaan monenvälisen investointituomioistuimen ja että parlamentti on tukenut voimakkaasti tätä aloitetta;
- N. ottaa huomioon, että neuvosto hyväksyi 20. maaliskuuta 2018 neuvotteluohjeet, joilla komissio valtuutettiin neuvottelemaan EU:n puolesta yleissopimus, jolla perustetaan monenvälinen investointituomioistuin; ottaa huomioon, että nämä neuvotteluohjeet on julkistettu;
- O. ottaa huomioon, että EU on tehnyt Vietnamin kanssa vastaavanlaisen sijoitussuojasopimuksen, jonka komissio hyväksyi 17. lokakuuta 2018;
- 1. suhtautuu myönteisesti EU:n uuteen sijoitussuojaan ja sen täytäntöönpanomekanismia (investointituomioistuinjärjestelmä) koskevaan lähestymistapaan, jolla korvataan sekä kiistanalainen sijoittajan ja valtion välinen riitojenratkaisu (ISDS) – ja korjataan samalla

joitakin sen puutteita – että EU:n jäsenvaltioiden olemassa olevissa kahdenvälisissä investointisopimuksissaan noudattamat yksilölliset lähestymistavat;

2. pitää keskeisenä sitä, että sopimuksella varmistetaan sijoitusten korkeatasoinen suoja, avoimuus ja vastuuvollisuus samalla kun osapuolille turvataan oikeus harjoittaa sääntelyä kaikilla hallinnon tasoilla ja oikeus pyrkiä saavuttamaan oikeutetut yhteiskuntapoliittiset tavoitteet, kuten kansanterveys ja ympäristönsuojelu; painottaa, että jos toisen osapuolen harjoittama sääntely vaikuttaa kielteisesti sijoitukseen tai sijoittajan tuotto-odotuksiin, kyse ei ole sinällään investointisuojanormien rikkomisesta eikä se siten edellytä korvauksia; korostaa, että sopimuksen ei pidä millään tavalla rajoittaa työmarkkinaosapuolten riippumattomuutta ja ammattiliittojen oikeuksia;
3. korostaa, että sopimus takaa, ettei EU:n sijoittajia syrjitä Singaporessa singaporelaisiin sijoittajiin nähden ja että sijoittajia suojataan asianmukaisesti laittomalta pakkolunastukselta;
4. palauttaa mieliin, että investointituomioistuinjärjestelmässä aiotaan perustaa pysyvä ensimmäisen oikeusasteen investointituomioistuin ja muutoksenhakutuomioistuimen, joiden jäsenillä on oltava vastaava pätevyys kuin Kansainvälisen tuomioistuimen tuomareilla, mukaan lukien kansainvälisen julkisoikeuden asiantuntemus pelkän kauppaoikeuden asiantuntemuksen sijaan, ja joiden on täytettävä riippumattomuutta, rehellisyyttä ja eettisiä näkökohtia koskevat tiukat säännöt eturistiriitojen estämiseen tähtäävien sitovien käytännesääntöjen avulla;
5. panee tyytyväisenä merkille, että tuomioistuinmenettelyihin sovelletaan avoimuussääntöjä ja että asiakirja-aineisto on julkisesti saatavilla ja että käsittelyt ovat julkisia; katsoo, että lisääntynyt avoimuus parantaa kansalaisten luottamusta järjestelmään; on tyytyväinen myös niiden perusteiden selkeyteen, joiden nojalla sijoittaja voi nostaa kanteen, sillä selkeys lisää menettelyn avoimuutta ja oikeudenmukaisuutta;
6. korostaa, että kolmannen osapuolet, kuten työntekijä- ja ympäristöjärjestöt, eivät saa kanneoikeutta tuomioistuimeen eivätkä ne siten voi osallistua asianosaisina osapuolina sijoittajien velvoitteiden valvontaan, mutta ne voivat osallistua investointituomioistuinjärjestelmän menettelyihin *amicus curiae* -lausumien avulla; painottaa, että investointituomioistuin on edelleen erillinen järjestelmä vain ulkomaisia sijoittajia varten;
7. tähdentää, että oikeuspaikkakeinottelu ei saa olla mahdollista ja että useat rinnakkaiset menettelyt on vältettävä;
8. muistuttaa, että sopimus perustuu merkittävässä määrin CETA-sopimuksen sijoitussuojaa koskeviin määräyksiin, sillä siihen sisältyy määräyksiä entisten tuomareiden velvoitteista, käytännesäännöt eturistiriitojen välttämiseksi ja täysin toimiva muutoksenhakutuomioistuin sopimuksen tekohetkellä;
9. panee tyytyväisenä merkille Singaporen sitoutumisen sellaisen monenvälisen investointituomioistuimen eli julkisen ja riippumattoman kansainvälisen tuomioistuimen perustamiseen, jolla on valtuudet käsitellä sijoittajien ja valtioiden, jotka ovat hyväksyneet sen toimivallan kahdenvälisiin investointisopimuksiinsa, välisiä sijoituksia koskevia riitoja ja jonka perimmäisenä tavoitteena on oltava nykyisen epätasapainoisen, kalliin ja hajanaisen sijoitussuojaa koskevan järjestelmän

uudistaminen ja sen korvaaminen; pitää sopimusta ratkaisevan tärkeänä askeleena tätä tarkoitusta varten; kannustaa komissiota jatkamaan pyrkimyksiään saada mahdollisimman pian kolmannet maat mukaan tämän tuomioistuimen perustamiseen;

10. pitää myönteisenä neuvoston päätöstä julkistaa monenkeskisestä investointituomioistuimesta 20. maaliskuuta 2018 annetut neuvotteluohjeet ja kehottaa neuvostoa julkistamaan kaikki aiempia ja tulevia kauppaa- ja investointisopimuksia koskevat neuvotteluohjeet välittömästi niiden hyväksymisen jälkeen avoimuuden ja julkisen valvonnan lisäämiseksi;
11. korostaa, että sopimus korvaa nykyiset EU:n 13 jäsenvaltion ja Singaporen kahdenväliset investointisopimukset ja lisää näin ollen yhtenäisyyttä verrattuna kahdenvälisiin investointisopimuksiin, jotka perustuvat vanhentuneisiin sijoitussuojaa koskeviin määräyksiin ja joihin sisältyy sijoittajan ja valtion välinen riitojenratkaisu; korostaa, että sopimuksella luodaan myös uusia oikeuksia sijoittajien vaatimuksille loppuissa 15 jäsenvaltiossa; painottaa, että toimivat kansalliset tuomioistuimet ovat ensisijainen vaihtoehto sijoittajien ja valtion välisten riitojen ratkaisuun, mutta katsoo, että sopimus on tärkeä askel sijoitussuojaa ja riitojen ratkaisua koskevien maailmanlaajuisten sääntöjen uudistamisessa;
12. pitää valitettavana sijoittajien velvoitteita koskevien määräysten puuttumista ja korostaa tässä yhteydessä yritysten yhteiskuntavastuun merkitystä; kehottaa komissiota harkitsemaan esimerkiksi vaatetusteollisuuden alalle vastaavaa lainsäädäntöä kuin konfliktimineraalien ja puutavaran aloilla; palauttaa mieliin OECD:n monikansallisia yrityksiä ja yritystoimintaa koskevien toimintaohjeiden ja yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden merkityksen;
13. panee merkille yritysten ihmisoikeuslainsäädännön noudattamiseen liittyvän maailmanlaajuisen lähestymistavan ja käytettävissä olevien oikeussuojamekanismien puuttumisen; panee merkille monikansallisia yhtiöitä ja muita liikeyrityksiä ihmisoikeuksien kunnioittamisen kannalta käsittelevässä YK:n avoimessa hallitustenvälisessä työryhmässä aloitetun työn YK:n sitovan oikeusväliseen perustamiseksi; rohkaisee komissiota ja EU:n jäsenvaltioita sitoutumaan rakentavalla tavalla tähän aloitteeseen;
14. kannustaa komissiota jatkamaan työtään, jolla helpotetaan erityisesti pk-yritysten ja pienempien yritysten mahdollisuutta hyödyntää investointituomioistuinjärjestelmää;
15. kehottaa komissiota ja Singaporea sopimaan tiukemmista seuraamuksista siinä tapauksessa, että tuomioistuimen jäsen ei noudata käytäntösääntöjä, ja varmistamaan, että käytäntösäännöt otetaan käyttöön heti, kun tämä sopimus tulee voimaan;
16. katsoo, että tämän sopimuksen hyväksyminen antaa EU:lle enemmän vaikutusvaltaa samankaltaisten sopimusten neuvottelemiseen muiden ASEAN-maiden kanssa samankaltaisten sijoitussuojaa koskevien sääntöjen vahvistamiseksi koko alueella;
17. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Euroopan ulkosuhdehallinnolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Singaporen tasavallan hallitukselle ja parlamentille.